

Alapelvek: közelség, kölcsönös, empátiára alapuló, értő figyelem, az autonómia tiszteletben tartása és fejlesztése, a hierarchikus, kívülről beavatkozó magatartás helyett az együttműködés kidolgozása.

A hétesi gyerekek és felnőttek dokumentumfilm-es csoportja megismerkedett a dokumentumfilm-forgatás és fényképezés alapjaival, a tábor életét rögzíthették. A felnőttek és gyerekek közül sokan most fogtak először kezükbe ilyen eszközöket.

A hétesi fiatalok játékfilmes, rendező-színész-dramaturg-operatőr csoportja saját történeteik és ötleteik alapján kidolgozott jelenetek során át ismerkedett a rendezés, a színészkedés, a filmezés alapjaival, amely munka hatalmas élményt jelentett számukra. „Úgy érzem magam, mint egy igazi sztár, és ez nagyon jó.” – mondta legtehetségesebb tanítványunk.

A kézműves csoportban elsősorban arra koncentráltunk, hogy a gyerekek és az érdeklődő felnőttek minél több technikához, formához hozzáférhessenek (festés, rajz, gyöngyfűzés, jelmezkészítés, arcfestés, hajtogatás, gyurmázás, agyagozás, gipszöntés stb.).

A játékokat folyamatosan ötvöztük a helyi hagyományokkal, különféle fejlesztő tréningekkel, játékokkal, élményfeldolgozással.

Az önkéntesek nemcsak a munkát végezték ingyen, de ellátásukról is maguk gondoskodtak.

■ GYAKORLATI ÉS ELMÉLETI ÚTMUTATÓ A MÓDSZER ALKALMAZÁSÁHOZ

■ Kreativitás és alkotásközpontú interkulturális és esélyteremtő módszer

A kreativitásfejlesztő foglalkozások összetett – személyiség- és közösségfejlesztő – pszichológiai tréningek keretében folynak. Ezzel az alkotói munka tudatos, feldolgozott átélése, valamint a teremtés/önkifejezés/alkotás élmény elmélyítése folyik.

A Bódis-módszer egyik lényegi eleme szerint – amely az autonómia elvén alapszik – a csoporttal foglalkozó kreatív Team tagjai közé egyenlő arányban kerülnek azok a „helyiek”, akik a kreatív Team munkájában részt vesznek, s ezzel nemcsak fizetett munkalehetőséget kapnak, hanem kiképzést is a módszer alkalmazására.

A Bódis-módszer másik lényeges eleme, hogy a program során született alkotások nyilvánosságot kapjanak, amely nyilvánosság megszerzése a kreatív Team feladata.

A Bódis-módszert alkalmazó hátrányos vagy kirekesztett csoportok hatékony kapcsolatba léphetnek különfé-

le centrális csoportokkal. Kezükbe vehetik a róluk folyó közbeszéd irányítását, beleszólhatnak abba, illetve pozitív irányba befolyásolhatják a róluk kialakult (sokszor negatív) képet.

A Bódis-módszer lehetővé teszi, hogy az alkotás és a kreativitás mozgalommá szélesedjen, és az eredmények mentén a kirekesztettek alkotásban tárgyiasuló tapasztalatai egyenlő esélyeket nyerjenek.

Ez a módszer különféle csoportokban, intézményes és intézményen kívüli nevelésben ajánl új, ember és alkotáscentrikus szemléletet.

Felhalmozott pszichológiai ismeretanyagot tesz alkalmazhatóvá, s juttat el a társadalom perifériáira, azokhoz, akiknek a legnagyobb szüksége van figyelemre.

A Bódis-módszer maga rugalmasan és kreatívan felhasználható, mivel egymáshoz rendelhető, alakítható modulokat kínál.

A módszer alkalmazásához alapvetően szükséges az adott csoporttal való jó viszony, a csoport körülményeinek, életformájának és hagyományainak ismerete.

Éppen ezért szükséges a program kivitelezéséhez összeállítani azt a demokratikusan működő munkacsoportot (kreatív Team), amelyben a helyiek is tevékeny, egyenrangú szerepet kapnak.

A kreatív Teamben magában is közösségformáló és konfliktuskezelő tréning és szupervizor biztosítja, hogy a hosszú távú, összetett munkában a csoporton belüli különbözőségekké váljanak, az előjogokon alapuló státuszok közötti különbségek pedig kiegyenlítődjenek.

A kreatív Team folyamatosan monitorozza saját hatékonyságát. A kreatív Team tagjai megbeszélnek a fölmerülő problémákat, javaslatokat, ötleteiket. A programok alkalmazásának helyszínén a résztvevőkkel meg kell beszélni a program megvalósításának feltételeit, időtartamát és tartalmát. Ezeket informálisan (egyéni beszélgetések az érintett csoport tagjaival) és formálisan (csoporthelyzetben) egyaránt az ismerkedés fázisában, a programok bevezetésével kell megkezdni.

Meg kell teremteni annak a feltételeit, hogy azok, akik nem kívánnak részt venni a programokban, semmilyen retorzióknak vagy megkülönböztetésnek ne legyenek kitéve, viszont bármikor csatlakozhassanak az eseményekhez, illetve fordítva, ha valaki nem kívánja a munkát tovább folytatni, megtehesse, hogy kiszáll.

A program a deviánsok rehabilitációjára bizonyos határokon belül alkalmas, és arra megfelelő szakemberek bevonásával kísérletet tehet.

A fölkészülés a kölcsönösség kialakítására törekedve, a fölmerülő kérdésekre empatikus figyelemmel, egyenrangú dialógus formájában történik.

A csoportok igényeit és a változásokat rugalmasan kell kezelni, mindaddig, amíg a közösen kitűzött célok elérése nem kerül veszélybe.

A közvetlen cél valamilyen munka elvégzése, vagy egy alkotás létrehozása legyen.

Az eredmények kerüljenek a lehető legszélesebb nyil-

